

végso passzusait pedig szünni nem akaró tapssal kísérte. Rendkívüli sikere a Társadalomtudományi Társaságnak, hogy a progresszió nagy eszméi iránt olyan általános és erőteljes érdeklődést tudott ébreszteni, mint amilyen vasárnapi ülésén megnyilvánult.

Anyagi válságban a szegedi közkórház.

— Közgyűlés elé viszik az ügyet. —

(Saját tudósítónktól.) A város tanácsa hétfőn délelőtt tartott ülésében ismét foglalkozott a közkórház anyagi bajaival. Jelentették már, hogy a tanácsot csütörtökön értesítette a főpénztári hivatal, hogy a kórházi alap kifogyott és így a kórház ismét olyan helyzetbe jutott, hogy az adminisztrációs költségek fedezésére nincs pénze. Eddig a kórház vezetősége úgy segített a bajon, hogy kölcsönért fordult a városhoz, amely két-három ízben ki is segítette a kórházat, úgy, hogy most a városnak, mintegy száztízezer koronás követelése van a kórházon.

A tanács csütörtökön tartott ülésében már eleve állást foglalt az ellen, hogy a kórháznak további kölcsönt folyósítson. A száztíz ezer korona ugyanis — eddig legalább — elveszett pénznek látszik, s a tanács azt mondja, hogy a város legkevésbé sincs abban a helyzetben, hogy újabb tízezreket kockáztasson. Hogy micsoda okok juttatták a kórházat anyagi válságba, erről is szó került a csütörtöki tanácsülésen. A kórház igazgató-sága ugyanis kimutatást közölt, amely szerint a kiadásai a múlt évben harminchárom ezer koronával többet tettek ki, mint amennyit a költségvetés szerint költeni szabad lett volna. A költségvetésben megállapított összegeknél többet költött el a kórház a múlt évben: élelmezésre tízezer, gyógyszerekre kilencezer, fűtésre háromezer, világításra kétezer, vegyesekre kétezer koronával. A tanács azonban ezeket az adatokat nem tartotta hiteleseknek s ezért megbízta Balogh Károly pénzügyi tanácsost, nézzen utána a számvetésnél, hogy pontosan mennyit költött a kórház az utóbbi években a költségvetés keretein túl és ennek a vizsgálatnak az alapján tegyen majd érdemleges javaslatot a tanácsnak, hogy milyen magatartást tanúsítson a kórházzal szemben.

Balogh Károly ma terjesztette a tanács elé a kórházalap számadásait, jelentvén, hogy a számvetőség hivatalos adatokat állított össze, amelyeket Skultéty Sándor főszemrevő is felülvizsgált. Az alapszámadások szerint 1912-ben 21000 koronás követelése volt a kórháznak, amelyből 1913-ban 18000 korona készpénzben befolyt. Az 1913. évre a költségvetésben bevétel címén előirányoztak 233,793 koronát, ennél az összegnél azonban a kórház kimutatása szerint 33000 koronával többet költöttek el. A számvetőségi adatok szerint a kórház túlköltekezése nem ennyire, hanem ötvenháromezer korona volt, mert a kirelevőségekkel befolyt 18000 koronát is elköltötték. A kórház tehát — a pénzügyi tanácsos előadása szerint — mindig többet költ, mint amennyit a költségelőirányzata megenged, de elkölti még azokat az összegeket is, amelyek az ő külön követeléseiből befolyának. Amellett a város is többször adott a kórháznak kölcsönpénzeket, hogy a hitelezőit kiizéthesse.

A tanács ezek alapján Balogh Károly javaslatára arra az álláspontra helyezkedett, hogy a legridegebben elzárkózik minden további kölcsönzés elől. Sőt, hogy ezek a túlköltekezések ne ismétlődhessenek szisztematikusan, a közgyűlés elé olyan javaslatot terjeszt, hogy mondja ki a város törvényhatósági bizottsága, hogy a kórháznak a jövőben semmiestre sem ad kölcsönt, sőt utasítja a tanácsot, hogy a város száztízezer koronás követelésének érvényesítéséért a szükséges lépéseket haladéktalanul tegye. A tanács már a májusi közgyűlés elé akarja terjeszteni ezt a javaslatát.

Mangra ügye és a magyar delegáció.

— Berchtold nyilatkozata. —

(Saját tudósítónktól.) A delegáció mai ülésében Telegdy József igen energikus hangú interpellációt intézett a külügyminiszterhez, akitől megkérdezte, vajjon van-e tudomása azokról a törtétesekről, melyeknek céltáblája Bukarestben Mangra Vazul honfitársunk, a magyar képviselőház tagja volt? A külügyminiszter válaszában kijelentette, hogy a bukaresti követünket már napokkal ezelőtt utasította, hogy a tényállás kiderítése céljából Mangra Vazult magához keresse. Mangra időközben Bukarestből elutazván, követünk vele nem beszélhetett. A külügyminiszter utasította követünket, hogy ez ügyben a román külügyminiszterhez forduljon. A román külügyminiszter is kijelentette, hogy a tényállást meg fogja állapítani és a bűnösök el fogják venni büntetésüket.

Berchtold gróf külügyminiszter beszédéből kiderült, hogy a kérdés elintézése helyes mederben van. A magyar delegáció meggyőződött róla, hogy külképviseletünk kötelességét teljesítette és így egyelőre az ügy jelenlegi stádiumában be kell várni a tényállásnak megállapítását és az annak eredményéhez képest a román külügyminiszter részéről felajánlott elégtételt.

Egyes bukaresti újságok a Mangra Vazul elleni tüntetéseket mentegtevén, azt írják, hogy azok a tüntetések nem tekintendők politikai demonstrációknak, hanem kulturális jellegűek voltak. Mindenesetre sajtószérien fest a kulturális jellege egy olyan eljárásnak, amely egy aggastyán, egy papi személyiség, egy külföldi törvényhozás tagjának inzultálására irányult. Felháborító már a diákifjúságnak agresszív fellépése egy védtelen öreg ember ellen.

A bukaresti tudományos akadémiának az állásfoglalása azonban ritkítja pártját az egész világon. Egészen bizonyos, hogy a bukaresti tudós társaság, amikor egy ultraradikális és meglehetősen allantos eszközökkel dolgozó agitátorius politikának szolgálatába állott, — messze eltért attól az uttól, amelyet a nyugati kultúrallamainak tudományos társaságai.

Olyan színben igyekeznek most feltüntetni a merényletet, mint alki magas papi stallumok fejében hagyta volna el azt a túlzó román politikát, melyet évtizedekkel előbb követett. A tényeknek ez a beállítása egyáltalában nem igazságos. Mangra évtizedekkel ezelőtt valóban szélső nacionalista álláspontot vallott, de már szakított volt ezzel a politikával, amikor őt püspököknek megválasztották. Dacára a már akkor megváltoztatott álláspontjának, a magyar kormány megakadályozta, hogy Mangra állásában megerősíttessék. Mangrát az akkori magyar kormánynak ez az állásfoglalása sem terítette el a mérsékelt politikától és a magyar-barát politikának szószólója maradt továbbra is s evvel meggyőzően cáfolta meg azt a vádat, amivel most Bukarestben illetik, hogy érdekből állott volna a mérsékelt román politikának szolgálatába.

Az egész ügy egyébként jelenleg abban a stádiumban van, hogy amint azt a külügyminiszter Telegdy Józsefnek interpellációjára kijelentette, a román külügyminiszter megígérte a tényállás tisztázását és annak eredménye szerint a bűnösök megbüntetését.

Hódmezővásárhely és az orosz barátság.

— Justh Gyula öröke. —

(Saját tudósítónktól.) Vasárnap délelőtt Hódmezővásárhely polgárságának egy része népgyűlést tartott, amelyen a parlamenti ellenzéki pártok képviseletében Justh Gyula, Károlyi Mihály gróf, Polónyi Géza, Laehne Hugó, Bikády Antal, Faragó Antal, Szmezsányi György és Kun Béla országgyűlési képviselők jelentek meg. A népgyűlésen, amely délelőtt tíz órakor kezdődött, Kovács József elnökölt. Hódmezővásárhely egy alkalommal oroszbarátnak mutatkozott, természetesen csak e népgyűlésen és az ellenzéki vezérek közbejöttével, mert hisz ha a vásárhelyi magyart megkérdeznék külön-külön vagy együtt a hármasszövetségről, illetve az oroszbarátságról, ugyebár azt felelné, a mit a többi, más vidéki magyar felelné és ami egyáltalán nem hasonlítana mondjuk Károlyiék fölfogásához.

A népgyűlés előtt szombat este bankett volt, amelyen felköszöntők hangzottak el. A sablonos pohárköszöntők közül rendkívül érdekes politikai tartalmával válik ki Justh Gyula beszéde, amelyben Károlyi Mihály grófot politikai örökösévé teszi meg és eszméi leghivebb képviselőjéül ismeri el. Justh idevágó beszéde így hangzik:

— Én nagy örömmel látom, hogy az én barátom tényleg azokon a nyomdokokon halad, amelyeket én és dicső elődeim jelöltek ki a függetlenségi párt feladatává. Örömmel látom, mert ha bekövetkezik az, ami sajnós, ha jobban is érezném magamat, minden percben mindenkivel bekövetkezhetik, hogy egyszer elhivatik az élők sorából, én akkor nagy megnyugvással fogom lehunyni szemeimet, mert tudom, hogy van egy férfit, aki olyan erővel, olyan kitartással, olyan következetességgel, olyan tántoríthatatlansággal, olyan önzetlenséggel és halálmegvetéssel fogja azt a zászlót felvenni, amelyre a mi elveink reá vannak írva, amely engem nagy megnyugvással tölt el és Önökkel is azt kérem, hogy ha majd út az utolsó órák és én már nem leszek, gondoljanak reám, kövessék az én példámat hazaszeretetem, önzetlenségben, energiában és kitartásban egyaránt.

A népgyűlésről ez a tudósítás szól:

Justh Gyula volt az első szónok, aki azt hangoztatta, hogy a mai politikai viszonyok között a magyar nemzet különös érdeke a francia és orosz nagyhatalmak barátságát keresni. „Hazánk jól felfogott érdekében tehát Magyarországnak népének igenis keresnie kell a különböző államok népeivel a rokonszenves, a bizalomteljes viszonyt. Ennek útját egyengetjük, mikor e célból utra kelni kesszülünk. Az utazás sorrendje, időpontja, mikéntje csak később fog megállapíttatni, különösen arra való tekintettel, hogy ez idő szerint országsszerte folyamatban van a párt-szervezkedés és küszöbön van az amerikai út.”

Károlyi Mihály gróf azzal kezdi, hogy ült a leszámolás órája. Majd áttér a külpolitikai viszonyokra és hibáztatja a kormányt, azt módván, hogy a hármasszövetséggel jó barátságban kell lenni, végül az adóemelésekkel foglalkozik. Ebből a koaszból egyetlen kivezető út a demokrácia útja. A nemzeti demokráciának kiinduló pontja az általános, egyenlő, titkos választójog, mely egyuttal a nemzetiségi kérdés megoldásához is vezet.

Polónyi Géza utal Oroszországra, amely a legnagyobb agrárállam és amelynek gaz-